

Co dalej po szkole średniej?

Skończyłeś szkołę średnią, matura już zdana a przed Tobą stoi wiele pytań. Studia magisterskie czy licencjackie, dzienne czy zaoczne, na uczelni prywatnej czy państwowej? A przede wszystkim, jaki kierunek? Wielu absolwentów zadaje sobie te pytania. Są takie osoby, które od dawna marzyły już o jakimś konkretnym zawodzie i podjęcie decyzji nie stanowi dla nich większego problemu. Ale co wybrać, jeśli nie jest się pewnym swych predyspozycji, zainteresowań, marzeń i planów? Oczywiście wybór kierunku nauki nie jest decyzją nieodwracalną. W końcu niejedna osoba zmieniła swoje plany i koniec świata po tym nie nastąpił. Jednak dobrze jest przemyśleć swoje cele, zastanowić się nad przyszłością po to, by podjęta decyzja była świadoma i zgodna z wewnętrznymi odczuciami. Bardzo ważne jest robić w życiu to, co się lubi, co pasjonuje. Dzięki temu jesteśmy szczęśliwsi i łatwiej nam odnieść sukces w tym, czym się zajmujemy.

Młodzi ludzie odczuwają czasami w trakcie procesu podejmowania decyzji dużą presję ze strony rodziców, dalszego otoczenia, a także z powodu szybko upływającego czasu, bo to przecież ostatni moment na dokonanie wyboru. Jednak pośpiech nie zawsze jest najlepszym doradcą. Co w takim razie należy wziąć pod uwagę, czym się kierować? Jest kilka kwestii, o których warto pomyśleć.

Na samym początku powinieneś lepiej poznać samego siebie. Tylko wtedy będziesz wiedział, co chcesz robić. Każdy z nas sam najlepiej wie, w czym się sprawdza, co sprawia mu radość i jakie wartości są istotne. Dla spełnionego życia ważna jest świadomość tego, dokąd się zmierza. Jeśli wiesz co chcesz osiągnąć Twoje działanie staje się łatwiejsze i bardziej skuteczne.

Najbardziej ryzykowne jest ślepe podążanie za modą i tłumem, gdyż efektem tego prawdopodobnie będzie studiowanie na niewłaściwym i nieatrakcyjnym dla Ciebie kierunku a w przyszłości trudności ze znalezieniem pracy. Konkurencja wśród absolwentów popularnych kierunków jest ogromna a szansę na uzyskanie zatrudnienia w zawodzie mają tylko najlepsi z nich. Stworzenie wizji własnego życia to nazwanie celów, które chcesz osiągnąć, zarówno tych długo jak i krótkoterminowych. Jeśli wiesz dokąd chcesz dojść, łatwiej Ci będzie znaleźć sposób, w który tą drogę przemierzysz. Na początek spróbuj odpowiedzieć sobie na następujące pytania.

1. *Czym się interesujesz i co najbardziej lubisz robić?*
2. *Jakie masz marzenia?*
3. *Jakie są Twoje oczekiwania w stosunku do pracy zawodowej?*
4. *Jakie wartości chcesz realizować w pracy?*
5. *Które zawody do tej pory brałeś pod uwagę?*
6. *Jaką jesteś osobą: cichą, spokojną czy może bardzo energiczną i aktywną?*
7. *Czy w przyszłości chciałbyś mieć pracę, która wymaga intensywnych kontaktów z ludźmi, czy może wolałbyś pracę z komputerem lub obsługiwanie innych urządzeń technicznych?*
8. *Jakie umiejętności i jaka wiedza będą Ci potrzebne, żeby pracować w zawodzie, który bierzesz pod uwagę?*

To tylko niektóre z pytań, które możesz sobie zadać, aby sprecyzować swoje plany. Jeśli odpowiedzi nie przyjdą Ci łatwo możesz porozmawiać z doradcą zawodowym, który za pomocą odpowiednich testów określi Twoje predyspozycje zawodowe. W tym celu zgłoś się do jednego z Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej działających w każdym Wojewódzkim Urzędzie Pracy na terenie kraju.

Realizacja marzeń jest istotna, ale warto też wziąć pod uwagę inne aspekty. Nie bez znaczenia jest ocena sytuacji na rynku pracy. Z pewnością wiesz, że przemiany gospodarcze i społeczno – kulturowe przyczyniają się do „wymierania” jednych i powstawania innych zawodów. I choć są to tylko prognozy nie powinieneś ich ignorować. Informacji w tym zakresie udzielą Ci pracownicy wspomnianych już Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.

Choć decyzja o kierunku studiów powinna być Twoja własna to możesz skorzystać z podpowiedzi bliskich Ci osób. Rady rodziców nazywane czasem „zrządzeniem” mogą zawierać w sobie jakąś wskazówkę. W końcu oni znają Cię od urodzenia i niejedno o Tobie wiedzą.

Gdy zdecydujesz już, w jakiej dziedzinie nauki chciałbyś się specjalizować powinieneś wybrać uczelnię, w której te plany będziesz realizować. Rynek edukacyjny jest bogaty w oferty dla absolwentów. Możesz kształcić się na uniwersytetach, uczelniach pedagogicznych, ekonomicznych, technicznych, medycznych, teologicznych, artystycznych, rolniczych czy wychowania fizycznego a także w wyższych szkołach morskich, akademiach wojskowych czy w państwowych wyższych szkołach zawodowych. Wybierając konkretną uczelnię możesz kierować się, między innymi, przygotowywanymi z myślą o maturzystach prasowymi rankingami uczelni (na przykład w „Polityce”, „Newsweeku” „Rzeczpospolitej”) oraz oceną Państwowej Komisji Akredytacyjnej, którą znajdziesz na stronie www.menis.gov.pl/pka. Skuteczną metodą zbierania informacji o szkole wyższej jest własny sondaż, na przykład wśród znajomych starszego rodzeństwa, którzy z własnej praktyki znają warunki studiowania i poziom merytorycznego przygotowania kadry pedagogicznej. Sam także możesz obejrzeć uczelnię z bliska na przykład w trakcie organizowanych „drzwi otwartych”, podczas których dowiesz się wszystkiego o rekrutacji a przy okazji zwiedzisz swój przyszły wydział.

Wybierając się na studia masz do wyboru kilka systemów studiowania. Wśród nich są studia dzienne – bezpłatne tylko w przypadku uczelni państwowych, płatne studia zaoczne, na których zajęcia są zazwyczaj organizowane co dwa tygodnie, płatne studia wieczorowe oraz eksternistyczne (na ogół płatne) dla osób, które nie są zobowiązane do uczestniczenia w regularnych zajęciach. Możesz również zdecydować o tym, jaki tytuł zawodowy uzyskasz po zakończeniu nauki w wybranej szkole wyższej. Do wyboru masz studia magisterskie trwające na ogół pięć lub sześć lat oraz wyższe studia zawodowe trwające od trzech do czterech lat dające Ci prawo do posługiwania się tytułem licencjata lub inżyniera, zaś wiedzę zdobytą w ich trakcie będziesz mógł poszerzyć na uzupełniających studiach magisterskich trwających zazwyczaj dwa lata. Poza tym coraz szerszą ofertę dla studentów mają w ostatnich latach niepubliczne szkoły wyższe, które również kształcą w wyżej wymienionych trybach. Nie zawsze udany początek działalności niektórych szkół prywatnych jest już za nami a razem z nim sporo zarzutów, które były pod ich adresem kierowane. I choć młodzi ludzie najczęściej w pierwszej kolejności wybierają uczelnie państwowe to coraz większe zaufanie wzbudzają u nich również szkoły niepubliczne. Nie zaszkodzi jednak sprawdzić warunki studiowania, wyposażenie techniczne szkoły oraz kadrę wykładowców.

A co zrobić, jeśli nie uda Ci się dostać na wymarzone studia? Nie załamuj się, to nie jest sytuacja bez wyjścia. Jeśli bardzo pragniesz osiągnąć swoje cele i normalne przeszkody życiowe nie odbiorą Ci marzeń, na pewno jeszcze będziesz mieć niejedną szansę żeby je zrealizować. Jeśli pozostajesz aktywny i otwarty na inne możliwości zdobywania doświadczeń z pewnością Ci się uda. A żebyś nie myślał: „straciłem rok”, podejmij naukę w szkole policealnej o zbliżonym profilu do tego, który zamierzałeś studiować, rozpocznij poszukiwania pracy, zostań wolontariuszem albo zajmij się intensywną nauką języka obcego. Może, gdy nauczysz się nowych rzeczy nie będziesz musiał myśleć, że coś straciłeś, lecz zyskałeś.